

SPRAWOZDANIE z KONTROLI

przeprowadzonej przez zespół kontrolny powołany przez Komisję Rewizyjną Rady Miejskiej w Kamiennej Górze w dniu 25 lipca 2011 r. w składzie:

1. **radny Józef Groma** – Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
2. **radny Jerzy Nawrocki** – Wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej
3. **radna Marianna Komorowska** - Członek Komisji Rewizyjnej
4. **radny Andrzej Jasiński** – Członek Komisji Rewizyjnej

do przeprowadzenia we wrześniu i październiku 2011 r. kontroli dotyczącej „Przygotowania MPWiK Sp. z o. o. w Kamiennej Górze do nowych przepisów unijnych w zakresie gospodarki kanalizacyjnej i wodno-ściekowej w Kamiennej Górze”.

Kontrola w swoim zakresie obejmowała:

1. zapoznanie się z dyrektywami Unii Europejskiej 91/271/EEC, 91/676/EEC, 76/464/EEC dotyczącymi oczyszczania ścieków komunalnych, ochrony wód przed azotanami oraz okresów wprowadzania przepisów w krajach członkowskich. Ponadto zapoznanie się z ustawami Prawo Wodne i Ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków.
2. zapoznanie się z organizacją i wynikami pracy laboratorium działającego na terenie przedsiębiorstwa.
3. kontrolę stanu technicznego urządzeń pracujących na terenie oczyszczalni ścieków.
4. zapoznanie się ze stanem technicznym kanalizacji ściekowej i kolektorów ściekowych oraz podłączeniem odbiorców do systemu ściekowego.

I etap kontroli:

Zgodnie z dyrektywami Unii Europejskiej z maja 1991 r. państwa członkowskie zapewniają aby ścieki komunalne były poddane odpowiedniemu oczyszczeniu. Wymienione w punkcie 1 dyrektywy wprowadzają ograniczenie w odprowadzaniu do wód powierzchniowych substancji uznanych za niebezpieczne m.in.: metale ciężkie, detergenty, pestycydy.

Zgodnie z wymogami podwyższony poziom substancji biogenych w przypadku azotu powinien ulec redukcji o 70-80 %, zaś w odniesieniu do fosforu całkowitego o 80%.

W Polsce wymogi dyrektyw zostały wprowadzone Ustawą Prawo Wodne i Ustawą

o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków.

Obok powyższych aktów prawnych kraje Unii Europejskiej obowiązują szereg innych przepisów między innymi ustalających warunki, sposoby i częstotliwość pomiarów i analiz zanieczyszczeń, poboru próbek, metody oznaczania substancji zanieczyszczających, oraz wprowadzania procedury wymiany i upublicznienia informacji o stanie wód.

Zgodnie z wymogami przepisy UE w przedmiotowym temacie powinny obowiązywać od 31.12.2000 r. Rzeczpospolita Polska wynegocjowała okres przejściowy i wymogi te powinny być spełnione do 31.12.2015 r.

Ze względu na rozbudowany charakter nowych regulacji prawnych zadania podlegają samorządom lokalnym i to one będą musiały zadbać o ich realizację.

Zdaniem Zespołu Kontrolnego fundamentalne znaczenie dla MPWiK Sp. z o.o. w Kamiennej Górze ma fakt, iż na jego terenie działa laboratorium, które pomyślnie przeszło przeprowadzony audyt zewnętrzny Polskiego Centrum Akredytacji w Warszawie i otrzymało certyfikat akredytacyjny do przeprowadzania kontroli i analiz wód i ścieków, co z kolei pozwoli na bieżące monitorowanie jakości i na utrzymanie parametrów analitycznych wynikających z aktualnych wymogów, jak również pozwoli przedsiębiorstwu na wykonywanie zleceń dla zewnętrznych podmiotów gospodarczych.

Ponadto laboratorium posiada akredytację międzynarodową.

II etap kontroli:

Następnym etapem pracy Zespołu Kontrolnego było zapoznanie się z technologią oczyszczania ścieków oraz stanem technicznym urządzeń pracujących na terenie oczyszczalni ścieków między innymi: mechanicznych krat, piaskownika, stacji pomp, reaktorów, zagęszczaczy osadów, otwartych komór fermentacyjnych, prasy do odwadniania osadów, rurociągów, instalacji elektrycznych.

Po przeprowadzonej kontroli zespół kontrolny stwierdził, co następuje:

Ad.1. Po pierwsze:

- Urządzenia techniczne w ramach posiadanych środków finansowych są utrzymywane w stanie stałej gotowości do pracy, sukcesywnie remontowane bądź wymieniane są zużyte środki i elementy, stare urządzenia wymieniane są na bardziej efektywne i energooszczędne, w ostatnim okresie wymieniono zespół mechanicznych krat do wstępnego oczyszczania.
- Częściowo wyremontowano elementy betonowe zbiorników technologicznych, które ulegają ciągłej degradacji w związku z agresywnymi warunkami panującymi

na oczyszczalni ścieków

- Sukcesywnie wymienia się pompy i silniki elektryczne na energooszczędne celem minimalizacji kosztów eksploatacji.
- W ramach środków własnych i przy własnym wkładzie pracy ociepla się budynki na terenie przedsiębiorstwa co pozwoli na znaczne oszczędności energii.

Ad.2. Po drugie:

1. Pomimo wykonanych prac do realizacji pozostały jeszcze pilne inwestycje dotyczące:
  - wymiany urządzeń mieszających na zbiornikach reaktorów, zakupu separatora-płuczki piasku (w trakcie realizacji),
  - kontynuowania naprawy betonowych zbiorników technologicznych,
  - wymiany torowiska na osadnikach wtórnych,
  - częściowej wymiany instalacji elektrycznej,
  - zakupu nowego urządzenia do odwadniania osadu;
2. Poważnym problemem jest odwadnianie i zagospodarowanie osadu ściekowego, który jest składowany na terenie oczyszczalni i który na dzień dzisiejszy w ramach przetargu wywożony jest do zagospodarowania przez inne podmioty gospodarcze posiadające odpowiednie decyzje na unieszkodliwianie osadów.

III etap kontroli:

Ostatnim etapem przeprowadzonej kontroli było zapoznanie się ze stanem technicznym kanalizacji ściekowej, kolektorów ściekowych, oraz podłączeniem odbiorców do sieci kanalizacyjnej.

Miasto Kamienna Góra posiada 93,7 kilometrów sieci kanalizacyjnej w tym:

- 39,8 km kanalizacji burzowej,
- 37,7 km kanalizacji sanitarnej,
- 16,2 km kanalizacji ogólnospławnej ;

Na dzień dzisiejszy miasto skanalizowane jest w 86%-tach. Należy zaznaczyć, że istnieją jeszcze w mieście ulice, które w całości lub w części nie posiadają kanalizacji sanitarnej, należą do nich:

- ul. Polna - w całości,
- ul. Legnicka - w części,
- ul. Ptasia - w całości,

- ul. Lubawska - w części,
- ul. Jeleniogórska - w części,
- ul. Krzeszowska, Konwaliowa, Wiejska, Zielona - w całości;

Łącznie do wybudowania w istniejącej zabudowie zakwalifikowano 5,67 km. kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i 0,47 km. kanalizacji tłocznej wraz z trzema przepompowniami.

Istniejąca kanalizacja sanitarna w mieście Kamienna Góra jest w złym stanie technicznym. Podstawowym problemem sieci kanalizacyjnej jest nie w pełni dokonany rozdział instalacji burzowej od sanitarnej, co w konsekwencji doprowadza do wprowadzania na oczyszczalnię ścieków dużej ilości wód opadowych a z drugiej strony wprowadzenie części ścieków sanitarnych bezpośrednio do rzek przepływających przez miasto.

Likwidacja istniejącego problemu wiąże się z koniecznością budowy nowych odcinków sieci kanalizacji burzowej w ilość ok. 7,0 km. a także modernizacji kanalizacji sanitarnej w ilości 2,8 km.

W ostatnich latach sukcesywnie wymienia się sieci miejskie w ramach posiadanych środków finansowych. Przy każdej okazji związanej z modernizacją nawierzchni drogowych w mieście przedsiębiorstwo dokłada wszelkich starań związanych z wymianą wszystkich sieci wodno-kanalizacyjnych.

Przy usuwaniu awarii wynikających ze stanu technicznego sieci wymianie podlegają nie tylko miejsca awarii ale dłuższe odcinki sieci.

Jednym z kluczowych problemów jest stan techniczny kolektora ściekowego w ulicach T. Kościuszki i Wojska Polskiego. Ma on decydujący wpływ na rozwój miasta szczególnie w rejonie ulic Wysokiej, Różanej, Nowej, Cegielnianej, Krzeszowskiej, Leśnej.

Przeprowadzenie remontu kanalizacji w tym rejonie jest poważnym problemem natury prawnej ponieważ każda inwestycja doprowadzi do zniszczenia nawierzchni dróg co w konsekwencji będzie musiało doprowadzić do ich remontu. Pamiętać należy, iż drogi te podlegają administracyjnie Starostwu Powiatowemu, a co za tym idzie Gmina Miejska prawnie nie ma możliwości dokonania ich remontu niezależnie od merytorycznego uzasadnienia takiej inwestycji.

Zdaniem Zespołu należałoby skupić się na takich rozwiązaniach aby inwestycje te realizować we współpracy ze Starostwem Powiatowym.

Podsumowanie:

Zespół kontrolny po szczegółowym zapoznaniu się z istniejącym stanem

technicznym eksploatowanych urządzeń oraz organizacją pracy w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Kamiennej Górze stwierdza, iż zawarte w dyrektywach UE założenia dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, są w większości spełnione, jednakże realizacja Krajowego Planu Oczyszczania Ścieków Komunalnych w którym ujęta jest Gmina Miejska Kamienna Góra zdaniem Zespołu może być do roku 2015 zagrożona.

Kluczowym problemem jest wielkość i różnorodność potrzebnych inwestycji w tym zakresie, a ich realizacja wymaga zabezpieczenia odpowiednich środków finansowych. Na dzień dzisiejszy istnieją trzy sposoby ich pozyskania: po pierwsze można zabezpieczyć je w budżecie miasta, po drugie uwzględnić je w taryfikatorze opłat za wodę i ścieki lub ewentualnie połączyć te dwie możliwości.

W związku z powyższymi Zespół kontrolny wnioskuje o podjęcie skutecznych działań w kierunku zabezpieczenia środków finansowych na lata 2012-2015 umożliwiających przeprowadzenie inwestycji o których mowa w sporządzonym protokole aby spełnić wszelkie wymagane założenia w cytowanych dyrektywach i założeniach do Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych co jest obowiązkiem samorządu.

Powyższy wniosek końcowy Zespołu kontrolnego został przyjęty jednogłośnie na posiedzeniu Nr 38/11 Komisji Rewizyjnej w dniu 27 października 2011 r.

Należy również pamiętać, że fundamentem polityki ekologicznej Unii Europejskiej jest sformułowana zasada „ZANIECZYSZCZAJĄCY PŁACI”. Sposób jej interpretacji został wyjaśniony następująco: „odpowiedzialne za powstanie zanieczyszczeń osoby prawne lub fizyczne muszą ponieść koszty takich działań, które są niezbędne dla usunięcia zanieczyszczenia lub zmniejszenia go do poziomu odpowiadającego normom”. Dlatego też nawet w sytuacji finansowania nowych inwestycji proekologicznych w szerszym niż do tej pory stopniu trzeba będzie brać pod uwagę konieczność finansowania kosztów przez przyszłych użytkowników.

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Rady Miejskiej w Kamiennej Górze

/-/ Józef Groma